

Det här är

**SVERIGES
HEMBYGDSFÖRBUND**

2018–2022

SVERIGES
HEMBYGDSFÖRBUND

FOTO: K-G ZAHEDI FOUGSTEDT

Omslag: Fredrik Schlyter
Layout: Olov Norin
Tryck: Trydells Tryckeri 2019

Det här är

Sveriges Hembygdsförbund

Den här skriften är till för dig som är intresserad av Sveriges Hembygdsförbund. Kanske är du redan aktiv medlem i en hembygdsförening, eller så är du bara nyfiken på den svenska hembygdsrörelsen och dess riksorganisation.

Här hittar du information om Sveriges Hembygdsförbund, hur du kan vara med och påverka, vad föreningen får ut av sitt medlemskap, hur du kommer åt olika lösningar och vart du vänder dig med frågor.

Skriften består av tre delar: *Sveriges Hembygdsförbund*, *Riksförbundets arbete* samt *Medlemskap och förmåner*.

Du kan beställa skriften gratis från SHF:s webbplats www.hembygd.se/butik där du också kan ladda ner den för utskrift.

Vår vision

En levande hembygd öppen för alla

Hembygdsrörelsens vision antogs vid riksstämman 27 maj 2017 i Uddevalla och lyder så här i sin helhet:

En levande hembygd öppen för alla

- vi ska värna kulturarvet över tid
- vi ska vara en välkomnande rörelse som möter människors kulturarvsintresse
- vi ska verka i lands- och stadsbygd
- vi ska spela en aktiv roll för en hållbar samhällsutveckling

Läs mer om visionen på www.hembygd.se/vision

Vår grundsyn

Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället. Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden.

Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt. Den är öppen för alla, oavsett bakgrund. Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum.

Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet. Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden. Här möts alla generationer.

Innehåll

OM SVERIGES HEMBYGDSFÖRBUND

Lokalt, regionalt och nationellt	7
En demokratiörelse	7
Årlig riksstämman	7
Verksamhetsinriktning 2018–2022	8

RIKSFÖRBUNDETS ARBETE

Styrelse	9
Kansli	9
Uppdrag	9
Samarbeten	9
Åvtal med Studieförbundet Vuxenskolan	10
Utmärkelser	10
Insamling till Sveriges Hembygdsfond	10
Statistik	10

MEDLEMSKAP OCH FÖRMÅNER

Om medlemskap i Sveriges Hembygdsförbund	11
Medlemsförmåner	12
Praktisk information för medlemsföreningar	14
Kontaktuppgifter	15

Sveriges Hembygdsförbund har sitt kansli i *Klarahuset* på Sabbatsbergsägen 6 i Stockholm.

OM SVERIGES HEMBYGDSFÖRBUND

Sveriges Hembygdsförbund är riksorganisation för cirka 2040 hembygdsföreningar, som sin tur har cirka 420 000 medlemmar. Föreningarna drivs av engagerade medlemmar med ett intresse för det lokala kulturarvet. Runt 4 miljoner timmar läggs varje år ner på ideellt arbete i landets hembygdsföreningar.

Många föreningar har hembygdsgårdar där det lokala kulturarvet visas upp. Ofta förknippas hembygdsföreningar med landsbygden, men engagemanget för hembygden finns också i tätorter och städer. Här gäller det inte minst att skapa social gemenskap och trygghet med hembygdskänslan som grund.

Lokalt, regionalt och nationellt

Den traditionella hembygdsföreningen har socknen eller församlingen som sitt verksamhetsområde, men det är vanligt att föreningar valt ett annat område, geografiskt eller tematiskt. En del föreningar kallar sig inte ens för hembygdsföreningar. Det som förenar är intresset och engagemanget för det lokala natur- och kulturarvet.

De lokala föreningarna är anslutna till 26 regionala hembygdsförbund, vars verksamhetsområden är län eller landskap. De regionala förbunden samlar, stödjer och företräder föreningarna i regionala frågor, till exempel i kontakt med region eller landsting, och samarbetar med regionala institutioner så som läns museer och arkiv.

De regionala förbunden är i sin tur anslutna till Sveriges Hembygdsförbund, SHF, som har sitt säte i Stockholm.

En demokrati rörelse

Demokrati och delaktighet är grunden för folkrörelsearbetet. Det innebär att alla medlemmar är välkomna att engagera sig. Det gäller lokalt men också regionalt och på nationell nivå. Man kan ta direktkontakt och berätta om sina synpunkter och idéer, men man kan också skriva motioner till årsmöten.

Årlig riksstämma

Riksstämman är SHF:s högsta beslutande organ och hålls varje år i maj månad. De regionala hembygdsförbunden turas om att stå värd för stämman som vanligtvis är ett arrangemang över flera dagar med seminarier, festligheter och utflykter i landskapet. Riksstämman förrättar val, tar ställning till inlämnade motioner och beslutar om inriktningen på SHF:s verksamhet.

2040

hembygdsföreningar.

26 regionala

hembygdsförbund.

Hembygdsrörelsens historia

Hembygdsrörelsen växte fram i början av 1900-talet som en reaktion på tidens stora samhällsförändringar. 1916 bildades *Samfundet för Hembygdsvård*, ett riksomfattande förbund som samlade föreningar och organisationer som ville ta tillvara äldre kunskap och metoder i samband med industrialismens snabba framfart. 1975 ändrades namnet till *Riksförbundet för Hembygdsvård* och idag heter vi *Sveriges Hembygdsförbund*.

Riksstämman är organisationens högsta beslutande organ.

Ombud som utses av de regionala hembygdsförbunden har rösträtt vid riksstämman. Förbunden har rätt att utse ett ombud för varje påbörjat 5 000-tal medlemmar. Det maximala antalet ombud per förbund är fem.

Alla medlemmar i föreningar med fullvärdigt medlemskap har yttrande- och förslagsrätt på riksstämman. Medlemmar i föreningar med stödjande medlemskap har närvarorätt.

Motion till riksstämman lämnas senast 15 mars

Läs mer om riksstämman på www.hembygd.se/riksstamma

Verksamhetsinriktning 2018–2022

Vart fjärde år antar riksstämman en ny verksamhetsinriktning som beskriver hur man vill arbeta under fyra år. Mellan 2018–2022 fokuserar hembygdsrörelsen på tre områden.

FOKUSOMRÅDE
2018–2022

Förenings- och demokratiutveckling

Förenings- och demokratiutveckling

För en förening kan fokusområdet handla om att diskutera dagens arbetsformer. Hur uppfattas förening av omvärlden? Hur gör man för att locka fler att engagera sig, bli medlemmar och ta uppdrag som förtroendevalda? Kan man nå ut till fler grupper än idag?

FOKUSOMRÅDE
2018–2022

Barn och unga

Barn och unga

Målet med fokusområdet är att hembygdsrörelsen ska få en utvecklad verksamhet för, med och av barn och unga. Hur kan föreningen locka fler barn och unga? Kan föreningen erbjuda gratis medlemskap för barn och unga? Läs mer på sidan 11.

FOKUSOMRÅDE
2018–2022

Landskapets förändring

Landskapets förändring

Att arbeta med landskapets förändring kan handla om att engagera sig i samhällsplanering, byggande, användningen av ortnamn och offentliga satsningar. Det kan handla om att väcka debatt och skapa ökad medvetenhet bland politiker och samhällsplanerare.

På SHF:s webbplats kan du läsa mer om de tre fokusområdena: www.hembygd.se/verksamhetsinriktning

RIKSFÖRBUNDETS ARBETE

Styrelse

SHF:s styrelse består av 11 ledamöter. Förbundsordförande väljs på ett år i taget medan övriga ledamöter väljs på två år. Styrelsen sammanträder vanligen fem gånger per år. Ordförande och två vice ordföranden utgör presidium.

Kansli

Den operativa verksamheten leds av generalsekreteraren som företräder förbundet i olika frågor och är chef för förbunds-kansliet i Stockholm. Förutom generalsekreteraren har kansliet för närvarande (2019) åtta anställda, med ansvar för administration, ekonomi, kommunikation, medlemstidning och frågor kring natur- och kulturlandskapet. Det är till kansliet du vänder dig om du har frågor. Kontaktuppgifter hittar du på sidan 15.

Uppdrag

SHF:s uppdrag är att samla, stödja och företräda hembygdsrörelsen nationellt.

SHF *samlar* årligen de regionala förbunden till riksstämma, höstmöte och ordförandeträffar. Därutöver arrangerar SHF konferenser med tematiskt innehåll, till exempel om lokalhistorisk forskning och utvecklingen av natur- och kulturlandskapet.

SHF *stödjer* hembygdsrörelsen på flera sätt. SHF kan erbjuda medlemsservice och en rad förmåner till föreningar och regionala förbund. Läs mer på sidan 12.

SHF *företräder* hembygdsrörelsen i frågor av betydelse för rörelsens arbete med natur- och kulturarvet. Som en av Sveriges största folkrörelser arbetar vi också för att påverka politiken för det civila samhället. Vi besvarar remisser och uppvaktar politiker och beslutsfattare. Vi arbetar för att bilda opinion till stöd för hembygdsrörelsens arbete och samarbetar även med andra folkrörelser och organisationer.

Samarbeten

SHF är representerat i...

- Läsmuseernas samarbetsråd
- Programrådet för nationellt skogsprogram
- Rikskommittén Sveriges Nationaldag
- Skogsstyrelsens nationella sektorsråd för skogliga frågor
- Övervakningskommittén för EU:s landsbygdsprogram

Åtta anställda vid SHF:s kansli.

SHF uppdrag:
Att **samla, stödja**
och **företräda**
hembygdsrörelsen.

Finansiering

Utöver medlemsavgiften får Sveriges Hembygdsförbund statligt organisationsbidrag från Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet samt verksamhetsbidrag från Kulturrådet.

**Studieförbundet
Vuxenskolan**

Sveriges Hembygdsförbund har 90-konto
och granskas av Svensk Insamlingskontroll.

SHF är medlem i...

- Bridging Ages
- Civilscape
- Europa Nostra
- Folkrörelsernas Arkivförbund
- Folkrörelsernas Konstfrämjande
- Hela Sverige ska leva
- Idea, arbetsgivarorganisation för ideella organisationer
- Ideell Kulturlian
- NAMSA, Naturhistoriska museers samarbetsorganisation
- Swedish Council of America
- Vattenhistoriskt nätverk

Avtal med Studieförbundet Vuxenskolan

SHF har ett samverkansavtal med Studieförbundet Vuxenskolan. Ta kontakt med Vuxenskolan i din region om föreningen vill ha hjälp med att starta en studiecirkel eller är intresserad av kurser och kulturevenemang.

Ta kontakt med din lokala SV-avdelning: www.sv.se/avdelningar

Utmärkelser

SHF delar ut utmärkelserna Årets Hembygdsförening, Årets Hembygdsbok, Plaketten, Kulturhammaren och Byggnadsvårdspriset.

Läs mer på www.hembygd.se/utmärkelser

Insamling till Sveriges Hembygdsfond

Privatpersoner och företag kan stödja hembygdsrörelsens arbete genom att skänka pengar till Sveriges Hembygdsfond, och därigenom bli *Hembygdsvänner*. Det är också möjligt att beställa hyllnings- och minneshälsningar. Föreningar kommer att kunna söka bidrag ur fonden för åtgärder på byggnader, samlingar och arkiv samt för åtgärder som ökar tillgängligheten. Fonden har ännu inte (2019) samlat tillräckligt med kapital för att en första utlysning av projektmedel ska kunna göras.

Läs mer: www.hembygd.se/hembygdsvan

Statistik

SHF samlar regelbundet in statistik om hembygdsrörelsens verksamhet. Resultatet kan användas både lokalt, regionalt och nationellt för att väcka uppmärksamhet och för att påverka politiker och beslutsfattare. Statistiken görs i samarbete med regionala hembygdsförbund i form av digitala enkäter som skickas till de kontaktpersoner som föreningarna anmält.

Läs mer: www.hembygd.se/statistik

MEDLEMSKAP OCH FÖRMÅNER

Om medlemskap i Sveriges Hembygdsförbund

Alla föreningar som har intresse för hembygdsfrågor och delar hembygdsrörelsens grundsyn är välkomna att söka medlemskap i det regionala hembygdsförbundet där föreningen har sitt säte. En förening kan endast vara ansluten till SHF genom ett regionalt hembygdsförbund.

Det finns två olika slags medlemskap:

1. *Fullvärdigt medlemskap* beviljas ideella föreningar som är öppna för alla.

Avgiften för fullvärdigt medlemsförening är 13 kr per medlem. Familjemedlemskap räknas alltid som två personer. Föreningen betalar för upp till 1 000 medlemmar. Minimavgiften är 500 kr.

För barn och unga upp till 25 år betalar föreningen ingen avgift till det regionala hembygdsförbundet och SHF.

För att bli medlem i SHF ska föreningen vända sig till det regionala förbundet.

En del av medlemsavgiften betalas till det regionala hembygdsförbundet som i sin tur betalar 13 kronor till Sveriges Hembygdsförbund.

2. *Stödjande medlemskap* kan beviljas föreningar och andra organisationer som inte uppfyller kraven på fullvärdigt medlemskap, men som stödjer hembygdsrörelsens ändamål.

Avgiften för stödjande medlemsförening är 2 000 kr.

Läs stadgarna i sin helhet på www.hembygd.se/stadgar
Föreningar som vill bli medlemmar till SHF vänder sig till sitt regionala hembygdsförbund. Kontaktuppgifter finns på www.hembygd.se/hitta

Medlemsförmåner

Att vara ansluten till Sveriges Hembygdsförbund är inte bara ett sätt att skapa en stark röst för de frågor som förenar oss. Det innebär också en möjlighet att få bra medlemsförmåner. Riksförbundet kan erbjuda lösningar som är anpassade till medlemsföreningarnas behov.

En bra grundförsäkring ingår i medlemskapet.

Hembygdsförsäkringen

SHF har förhandlat fram ett gruppavtal för försäkring. Försäkringen består av två delar. En grundförsäkring som ingår i medlemskapet och en frivillig egendomsförsäkring som medlemsföreningar och förbund kan teckna till förmånliga villkor.

Hembygdsportalen

Hembygdsportalen är en hemsida och ett digitalt arkiv som alla föreningar och förbund kan använda för att presentera sin verksamhet och lagra digitalt material. Tjänsten är kostnadsfri upp till 100 GB (2019) per förening.

Bygdeband

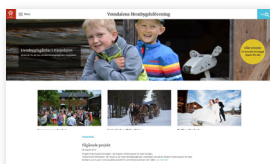
Bygdeband är en hemsida där man kan lägga upp lokal-historisk information. Att använda Bygdeband är kostnadsfritt för medlemsföreningar. Under 2019–2020 kommer Bygdeband att slås samman med Hembygdsportalen.

Rådgivning och information

SHF förmedlar löpande information om olika erbjudanden, upplysningar om bidrag som kan sökas och nyheter av betydelse för arbetet med natur- och kulturarvet. SHF förmedlar också kunskap och ger råd om föreningstekniska frågor.

På www.hembygd.se presenteras nyheter och information om olika hembygdsfrågor. Innehållet vänder sig dels till en bred allmänhet, dels till aktiva medlemmar.

Tidskriften Bygd och Natur utkommer fyra gånger per år med artiklar och nyheter som ger fördjupning inom olika ämnesområden. SHF ger också ut ett månatligt digitalt nyhetsbrev som alla kan prenumerera på. Starta prenumeration på www.hembygd.se/nyhetsbrev.

Centralt STIM-avtal

SHF har förhandlat fram ett centralt avtal med STIM (Svenska tonsättares internationella musikbyrå) som reglerar ersättning för musik som omfattas av lagen om upphovs- rätt. Avtalet innebär att föreningar inte behöver betala till STIM när man använder musik vid entréfria arrangemang i samband med de nationella högtiderna valborg, national- dagen, midsommar samt adventshelgerna.

Medlemstidningen Bygd och natur

Bygd och Natur är en idéskrift som riktar sig till hembygds- intresserade. Tidskriften tar upp aktuella frågor inom kulturmiljövård och föreningsliv. Varje förening erhåller fem gratisprenumerationer per år. Ytterligare prenumerationer kan tecknas av föreningen till 100 kr/år (ord. pris 250 kr/år).

Föreningen ansvarar själv för att registrera och uppdatera prenumerationerna, se sid 15. Läs mer om tidningen på www.hembygd.se/bygdochnatur

5 gratis prenumerationer till föreningen.

Folkspel

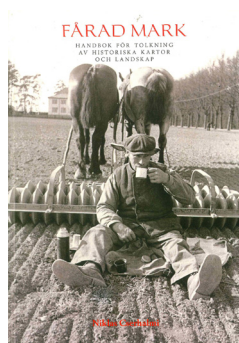
SHF betalar årligen en avgift till Folkspel som ger alla föreningar rätt att sälja Bingolotter och andra lotter från Folkspel, för att samla in pengar till föreningen.

Studiematerial

SHF har tagit fram studiematerial i form av handledningar inom olika ämnesområden, till exempel barn och unga, byggnadsvård och kulturmiljövård. SHF har även gett ut en skrift om hur man kan förbättra tillgängligheten för människor med olika funktionsvariationer.

SHF samverkar med studieförbundet Vuxenskolan och alla föreningar kan vända sig dit för stöd i det folkbildande arbetet, om man vill starta en studiecirkel eller genomföra ett kulturarrangemang.

www.hembygd.se/studiematerial

Webbutikens
överskott går
till Sveriges
Hembygdsfond.

Medlemsartiklar och profilprodukter

I SHF:s webbutik kan du bland annat beställa t-shirts, tygkassar, märken, flaggor, medlemsmärken och hedersnålar. När du handlar i SHF:s webbutik går överskottet till Sveriges Hembygdsfond.

Läs mer:

www.hembygd.se/butiken

Praktisk information för medlemsföreningar

Medlemsrapportering

Lokala föreningar ska årligen rapportera in antalet medlemmar över 25 år till sina regionala förbund. Detta görs i början av året. Rapporten ligger till grund för det regionala förbundets och SHF:s fakturering av medlemsavgifterna.

Rapportering av barn och unga

Från och med 2019 betalar föreningen ingenting till regionala förbund och SHF för medlemmar under 25 år. Dessa medlemmar ska registreras separat i SHF:s medlemsregister medlem.hembygd.se. Därmed kan både föreningar, regionala förbund och SHF göra riktade utskick och skapa aktiviteter som vänder sig till yngre medlemmar. Det blir också lättare att redovisa antalet unga medlemmar till bidragsgivare.

Registrera ungdomsmedlemskap genom att logga in på medlem.hembygd.se. Kontakta SHF:s kansli om du inte har inloggningsuppgifterna.

Ändring av föreningens kontaktuppgifter

Lokala föreningar ska vända sig till sitt regionala hembygdsförbund för att ändra uppgifter om kontaktuppgifter till föreningens kontaktperson. Det regionala förbundet för sedan in detta i SHF:s register. Det är viktigt att SHF har korrekta adressuppgifter för att informationen ska nå fram. Det gäller inte minst för nyhetsbrev och Hembygdsförsäkringens utskick av årets försäkringspremie.

Meddela ändrade kontaktuppgifter till ert regionala förbund.

Meddela ändringar till ditt regionala hembygdsförbund.
Kontaktuppgifter hittar du på www.hembygd.se/hitta

Ändring av föreningens tidningsprenumerationer

Varje förening har rätt till 5 friexemplar av Bygd och Natur och kan teckna ytterligare prenumerationer till ett rabatterat pris. Föreningen ansvarar själv för att SHF har korrekta adressuppgifter.

Ändra uppgifter om föreningens prenumeranter genom att logga in på medlem.hembygd.se. Kontakta SHF:s kansli om du inte har inloggningsuppgifterna.

KONTAKTUPPGIFTER

Sveriges Hembygdsförbund

Post- och besöksadress:

Sveriges Hembygdsförbund
Sabbatsbergsvägen 6 (2 tr)
113 61 Stockholm

08-34 55 11 (vx)

Öppen vardagar kl. 9–15

kansli@hembygdsforbundet.se

För att kontakta kanslipersonalen direkt, gå till www.hembygd.se/kontakt för mail och telefonnummer.

Support för Bygdeband

08-545 450 77

Telefontid: kl. 8.30-12.30

bygdeband@hembygdsforbundet.se

Hembygdsförsäkringen

Försäkringskansliets adress:

Hembygdsförsäkringen
Östra Långgatan 30 A
432 41 VARBERG

0200-22 00 55

Öppet vardagar kl. 8.30–16 (lunch kl. 12–13). Under sommaren (15/6–15/8) samt mellan jul- och trettondagshelgen öppet kl. 9–12.

forsakring@hembygdsforbundet.se

Regionala förbund

Hitta kontaktuppgifter till ditt regionala förbund på www.hembygd.se/hitta

Vår vision

En levande hembygd öppen för alla

Sveriges Hembygdsförbund, post- och besöksadress: Sabbatsbergsvägen 6 (2 tr), 113 61 Stockholm
08-34 55 11 (vx) (öppen kl 9-15), kansli@hembygdsforbundet.se, www.hembygd.se